

Asia: VN/16357/2020

Lausuntopyyntö julkisen hallinnon tiedon laatukriteereistä

Laatukriteerikokonaisuus ja sen vaikuttavuus

Miltä laatukriteerikokonaisuus vaikuttaa?

Laatukriteeristön tavoite on periaatteessa kannatettava, mutta kysymykseksi tässä vaiheessa nousee se, miten tämä saadaan toimimaan käytännössä ja mitkä ovat käytännössä sen tuomat hyödyt. Lisäksi kysymyksenä nousee se, miten tämä kokonaisuus organisoidaan ja ylläpidetään käytännössä. Tästä ei saa muodostua hallinnollisesti ja käytön kannalta liian jäykkä ja raskas.

Esityksen mukaan laatukriteerien ja mittariston suunnittelussa on laatua pyritty kuvaamaan ymmärrettävästi siten, että aineiston soveltuvuuden tarkastelu onnistuu myös ilman aiempaa kokemusta kyseisestä tietoaaineistosta tai tiedon laadun määrittämiseen liittyvää erityisosaamista. Tämä on kannatettava tavoite. Tämän osalta on erityisesti kiinnitettävä huomioita siihen, että kuvaukset ovat kattavia, oikeanlaisia ja mietitty mahdollisimman monesta eri näkökulman kautta. Tällöin väärinymmärryksen riski saadaan tältä osin mahdollisimman pieneksi.

Kuinka hyvin laatukriteerit ja mittarit tukevat yhteismitallista tiedon laadun tunnistamista ja siitä keskustelemista julkishallinnossa?

Ei kommenttia.

Missä yhteyksissä laatukriteeristön mukainen yhteinen tiedon laadun tunnistaminen ja määrittely tukisi julkishallinnon tiedon hyödyntämistä ja avaamista?

Sinänsä laatukriteerit voivat tukea tiedon hyödyntämistä ja avaamista.

Miten hyvin laatukriteeristö ja mittaristo toimisi tiedon laadun parannuksen tukena pidemmällä tähtäimellä?

Laatukriteeristön ja mittariston voidaan arvioida toimivan hyvänä kehyksenä, kun ajatellaan tiedon laatua pidemmällä tähtäimellä.

Tiedon käyttäjän tulokulma laatukriteeristöön ja mittaristoon

Miltä laatukriteerien ja mittarien kokonaisuus vaikuttaa tiedon käyttäjän näkökulmasta?

Kokonaisuus vaikuttaa huolellisesti laaditulta ja kattavalta. Tiedon käyttäjän näkökulmasta tarkempi arviointi on kuitenkin mahdollista vasta, kun kriteerit ja mittarit otetaan käyttöön.

Tuottaako se riittävän kuvan yksittäisen tietoaineiston laadusta sen käyttäjän tueksi?

Tätä on vaikea arvioida tässä vaiheessa.

Tiedon tuottajan tulokulma laatukriteeristöön ja mittaristoon

Miltä laatukriteerien ja mittarien käyttöönotto tiedon avaamisen yhteydessä vaikuttaisi tiedon tuottajan näkökulmasta?

Avaamiseen liittyvä ohjeistus ja käsitteistö tulisi olla mahdollisimman selkeät ja kattavat. Oletettavaa on, että varsinkin alussa tulee tilanteita, joihin tarvitsee tukea ja ohjeistusta.

Mitä laatukriteerien ja mittarien käyttöönotto tiedon tuottajan näkökulmasta edellyttäisi?

Resurssien riittävyys tulee varmistaa, jotta nämä toimet voidaan toteuttaa laadukkaasti ja oikein sekä myös ajallaan.

Laatukriteeristön ja mittariston hallinta

Millaiset tehtävät ovat mielestäsi laatukriteeristöä ja mittaristoa ylläpitävän ja kehittävän tahon tärkeimmät tehtävät?

Toimet, jotka takaavat kriteeristön ja mittariston pysymisen ajan tasalla ja takaamalla riittävän laatutason sekä jakamaan tietoa riittävästi ja oikeaan aikaan. Lisäksi käyttäjäkokemusten systemaattinen hyödyntäminen kriteeristön ja mittariston jatkokehittämisessä tulee huomioida.

Minkälaista tukea ja koordinaatiota odostat tältä taholta?

Laatukriteerien ja niihin liittyvän mittariston ylläpidon ja hallinnan osalta tulisi jo tässä vaiheessa selvittää tähän liittyvät tehtävät ja vastuut mahdollisimman kattavasti ja selkeästi. Samoin mahdollisten tarvittavien järjestelmien kehittäminen ja ylläpidon sisältämien tehtävät ja vastuut tulisi selvittää myös mahdollisimman kattavasti. Tämän myötä olisi mahdollista saada kuvaa siitä minkälaista resurssointia tämän kehittäminen ja ylläpitäminen edellyttäisi eri toimijoiden osalta ja myös kokonaisuuden kannalta. Lisäksi tämän myötä olisi mahdollista saada käsitystä tämän kustannus-hyöty suhteesta.

Millainen verkostotoiminta edistäisi laatukriteeristön ja mittariston käyttämistä ja kehittämistä parhaiten?

Laatukriteerit ja mittaristo -työkalun hallinnan tunnistetut toimijat ja roolit (ohjaaja, vastaava, käyttäjä) on looginen ja ymmärrettävä kokonaisuus ja siitä voi olla ns. erilaisia organisaatiokohtaisia malleja. Tämä yleismalliajattelu ja organisaatiolähtöinen ajattelu on kannatettava ajatus. Keskeiseksi kysymykseksi nousee se, miten tämä toiminto saadaan oikeasti osaksi organisaatioiden toimintaan. Onko organisaatioilla riittävästi henkilöresursseja hoitaa näitä tehtäviä muiden tehtävien ohella. Kyse on verkostomaisesti toimivasta kokonaisuudesta ja tehtävä edellyttää aktiivista otetta

(kehittäminen ja soveltaminen) varsin laajasti ja syvällisesti. Tästä syystä olisi hyvä selvittää tämän vaatimat resurssit mahdollisimman kattavasti ja myös mahdollisuudet kohdentaa resursseja tarvittaviin toimiin.

Markkanen Antti
Opetushallitus